בו'. והיינו חסרון

פי׳ ליטול מקצת אע״פ

ואבים ורבי יהודה היא

עין משפם

נר מצוה

עו א מיי' פ"ד מהלכות גניבה הל' י ועי'

בהשנות ובת"ח חתו משיו

כהסגות זכנו"מ סמג עשין עא טור ש"ע ח"מ סי' שנה סעיף א וסעיף ב וע"ש:

ט סמג עשין פח טוש״ע

מ"מ סי׳ רלב סעיף ו:

ל מיי פ"ג מהלי גזילה הלי יא סמג

עשין עג טוש"ע ח"מ סי'

רלב סעיף א:

ב ד מיי פ"ג מהלי
שכירות הלי ח סמג

עשין פט טוש"ע ח"מ סי

שג סעיף י:

רבינו חננאל (המשך)

משנתינו זו המפקיד חבית

אצל חבירו וכו׳ ויעמידה

אי אליבא דר׳ ישמעאל

אי אליבא דר׳ עקיבא

סיפא ורישא בחד תנא

אני מוליד לו כליו אחריו

. לבית המרחץ כי הוא כמו

רב ואני תלמיד שנמצאתי

שאלה ופקדון הלכה

עח ב מייי

ט [עירובין כו:], ג) [לקמן מג:], ד) [שס], ד) לקמן מג: [ב"ב פח.], ו) (קדושין מב), ז) לקמן לג: [ע"ש] קו. וע"שן, ה) גי׳ קו. [ע ש], יו) וגי ל נו ראמר, ע) [ויקרא ה], י) [שמות כב], כ) [דף מ:],

הגהות הב"ח (A) גמ' הא שקלינהו ואמר ר"נ:

גליון הש"ם

גם' אין דאר"י. עי׳ שכת דף פו ע״ל קידושין לף סג ע"ב מנחות דף נה ע"ל: רש"ר ד"ה יי ע"ט. רש"י ד"ח הניחה במקומה כו' כרבי ישמעאל. עי שנת דף פו ע"א נרש"י ד"ה ומאן דמוקי:

מוסף רש"י לבי מסותא. מרחן, כמו

מסחותה, וירחן מתרגמינן ילסמי (חוהדריו חר:). ובא זאב וטרף ובא ארי ודרס. ארי דרכו לדרוס הבהמה במחום שמולחה ודרך זאב לטורפה חיה ולהוליכה למקום שהוא בטום ושם הוכנה ולקחו

רבינו חננאל ומקשי' אי הכי יחדו להאי חבית הבעלים מקום [נמי] דהא שמעינן ליה לר׳ ישמעאל דאומר הגונב סלע מן הכיס והנה יחדו הבעלים להאי סלע מקום בכיס ואמר ר' ישמעאל יחזיר למקום שגנב ואין צריך דעת בעלים ואי מתני׳ ר׳ ישמעאל היא אמאי קתני ולא יחדו לה בעלים דשמעינן מינה רדוקא לא יחדו הא יחדו ופרקי׳ לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא יחדו לה הבעלים מקום והחזירה הבעלים מקום וחווייות באותו מקום דודאי פטור רהא החזירה במקומה וכיון שהחזירה במקומה כלא טלטלה דמי אלא אפי׳ לא יחדו לה בעלים מקום דלאו במקומה מחזירה פטור. אוקימנא אליבא דר' ישמעאל בין יחדו לה הבעלים מקום בין לא יחדו לה הבעלים מקום כיון שהחזירה . למקומה אם נשברה פטור הוא. אי הכי אימא סיפא יחדו לה בעלים מקום וטלטלה ונשברה בין מתוך ידו בין משהניחה לצרכה פטור לצרכו חייב אמאי חייב והא משהניחה קתני ויש מי שמפרק בשהניחה במקום שאינו מקומה. ור' יוחנן אמר מקומה. ור׳ יוחנן אמר הניחה במקומה משמע. ופרקי׳ סיפא אתאן לרי עקיבא דאמר צריך דעת בעלים הלכך לצרכו חייב. ומקשינן אי מתני׳ רבי עקיבא היא למה ליה יחדו לה בעלים מקום אפי׳ לא יחדו אמר ר׳ עקיבא צריך דעת בעלים דתניא הגונב יחדו בעלים מקום לטלה והצריך ר' עקיבא בהחזרה דעת בעלים כו'. ועמדה

לריך דעת בעלים. ואם לא הודיעם חייב באחריותם אם מת או נגנב דמדשקליה קם ליה ברשותיה והשבה בלא ידיעה לאו השבה היא: דמקומה היא. וכיון דבאותו מקום החזירה חזרה גמורה היא: אסאן לר"ע. תירוצא הוא: סרגמה רבי יעקב. דתיקו כולה בתיבה ולכך פריך נמי בסמוך לר"ע אפילו לא יחדו נמי: כחד תנא ובתרי טעמי. רישא שהחזירה

למקומה דכל מקום שהחזירה מקומה היא דהא לא יחדו לה מקום וסיפא שהחזירה למקום שאינה מקומה כדמסיים במסקנא. דהא דמסקינן בסיומה וסיפה שהניחה במקום שאינה מקומה אתרצתא דכולהו קאי אדר' יעקב ואדר' נתן ואדרב ששת ומשום דהניחה חון למקומה לא הויא חזרה וכגון שנטלו מתחלה על מנת לגוזלה והיינו ללרכו דמתניתין דאילו לשאלה בעלמא ולתשמיש כיון דלאו גזילה הוא סגי לה בהשבה כל דהו וכל מקום שהניחה פטור באונסין אבל משום דגזולה הואי ובגזילה כתיב והשיבש וזה שהניחה למקום שלא יחדו לה בעלים לא הויא השבה: ור' נסן סרגמה. דאפילו לא נטלה על מנת לגחלה כו׳ אלא על מנת לשלוח בה יד וליטול מקצתה ולא נטל אפ״ה קמה ליה ברשותיה כולה והויא לה גזילה ובעיא השבה ובמקום שאינו מקומה לאו השבה היא. ורב ששת לא שביק דליסיימו לתירוצייהו ואתקיף מידי נטלה קתני כו' ומיהו סיומא דמילתא דמסקנא וסיפא שהניחה במקום שאינו מקומה אכולהו קאי: שליחות יד. שחייבו הכתוב עליו אפילו נאנסה כדכתיב (שמות כב) ומת או נשבר או נשבה [וגו'] שבועת ה' תהיה בין שניהם אם לא שלח ידו וגו׳ דמשמע הא שלח נתחייב שוב במיתתה ובשבייתה: לריכה חסרון. לא הוי שליחות יד להעמידה ברשותו אלא א"כ חסרה: מידי נטלה קחני. דמשמע שנטלה לעלמו: טלטלה קחני. לתשמיש בעלמה משמע לנרכו דמתני': הלה כגון שעלעלה להכיא עליה גוולות. לעלות עליה כדרך סולם ליטול גוולות מקן גבוה ואפ"ה הויא גוילה למיקם ברשותיה עד דעביד השבה דקסבר שואל שלא מדעת בעלים גולן הוא: וכולה ר' ישמעאל היא. אשינוייא דכולהו קאי אדר' יעקב וחדר׳ נתן וחדרב ששת: וסיפה שהניחה במקום שאינה מקומה. אבל רישא כל מקום שהניחה מקומה הוא: ור' יוחנן. דאמר לעיל מאן דמתרגם לי כו׳: הניחה במקומה

אצריך דעת בעלים אי רבי ישמעאל מאי איריא לא יחדו אפילו יחדו גמי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא יחדו דמקומה הוא אלא אפילו לא יחדו דלאו מקומה הוא לא בעינן דעת בעלים אימא סיפא יחדו לה הבעלים מקום ומלמלה ונשברה בין מתוך ידו בין משהניחה לצרכו חייב לצרכה פמור אתאן לר"ע דאמר בעינן דעת בעלים אי ר"ע מאי איריא יחדו אפילו לא יחדו נמי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא לא יחדו -דלאו מקומה הוא אלא אפילו יחדו גמי דמקומה הוא בעינן דעת בעלים רישא רבי ישמעאל וסיפא ר"ע ∘אין ¢דא"ר יוחנן מאן דמתרגם לי חבית אליבא דחד תנא יימובלנא מאניה בתריה לבי מסותא תרגמה רבי יעקב בר אבא קמיה דרב שנמלה על מנת לגוולה תרגמה ר' נתן בר אבא קמיה דרב שנמלה ע"מ לשלוח בה יד במאי קמיפלגי בשליחות יד צריכה חסרון מאן דאמר ב לגוזלה קסבר שליחות יד צריכה חסרון ומ"ד לשלוח בה יד קסבר שליחות יד אינה צרְיכה חסרון מְתקיף לה רב ששת מידי נטלה קתני טלטלה קתני אלא אמר רב ששת הכא במאי עסקינן ייכגון שמלמלה להביא עליה גוזלות וקא סבר ישואל שלא מדעת גזלן הוי וכולה רבי ישמעאל היא וסיפא שהניחה במקום שאינה מקומה ור' יוחנן הניחה במקומה משמע יאיתמר רב ולוי חד אמר שליחות יד צריכה חסרון וחד אמר ישליחות יד אינה צריכה חסרון תסתיים דרב הוא דאמר שליחות יד אינה צריכה חסרון דתניאיי ירועה שהיה רועה עדרו

שהכל גחל ונטל לנורך עלמו: שנמלה ע"מ לשלוח בה יד. שלא נטל אותה מקצת חייב בכולה כדאמר בשלהי פרקין (דף מד.) לא נטל נטל ממש אלא כיון שהגביה ליטול אע"פ שלא נטל אבל למ"ד ע"מ לגוזלה דבעי חסרון אם הגביה ליטול קלת אינו חייב עד שיטול המקלת כיון דבעי חסרון וקשה דבשלהי פרקין קאמר אפי׳ למ״ד בעי חסרון מודה בחבית אם הגביהה אע"פ שלא נטל חייב דניחא ליה דתיהוי כולה בסים להאי רביעית ומתני' בחבית איירי ויש לומר דמתני׳ איירי אפילו בשמן דלא מנטר פורתא אגב האחר: ובא ואב ומרף. נשעת משלחת דאמר זאב אחד אונס בפ׳ הפועלים (לקמן דף לג:): הא שקלינהו. לרבי ישמעאל פריך דאמר לא בעינן דעת בעלים כפרש"י: הא לא משכה. דאע"ג דעודן עליה לא קיימא ברשותיה להתחייב באונסיה עד שימשוך כדאמר במתני' (לקמן דף מג:) הטה את החבית ונטל ממנה רביעית אינו חייב אלא דמי רביעית כיון דלא הגביה את החבית ומשני שהניח מקלו ותרמילו עליה כל כך

אר רבי ישמעאל אפילו יחדו נמי. וא״ת מנ״ל י״ל מדנקט טלה

למרעה וסתם סלע יחדו לו מקום בכים וגם כים יחדו לו מקום

וסלע דסתם טלה לא יחד לו מקום אלא הולך ממרעה

בחוזק עד שרלתה לפניו: דיקא נמי דקתני שהכישה. וא״ת נפ"ק דקדושין (דף כב:) תניא או שהכישה במקל ורלתה לפניו דאקרי משיכה ולא הויא הכחשה וי"ל דהתם דאדם נכרי לקחה ואינה מכירתו בדבורו שייך למיתני הכישה אבל הכא דאיירי ברועה שהבהמה מכירתו ואזלה מחמת דבורו לא שייך למיתני שהכישה:

משמשו כתלמיד לרב. . לאוקמה למתני׳ בנוטלה על מנת לגוזלה. ורב נתז על מנת לשלח בה יד על מנת לשלח בה יד וכולה ר' ישמעאל. ודחה רב ששת טעם שניהם ואמר מידי במתני' קתני נטלה דלישמעינן נטלה לגזלה או לשלח בה יד טלטלה קתני ואין בלשון . טלטול לא לשון גזילה ולא רב ששת כגון שטלטלה לעמוד עליה ולפשוט ידו בתוך הקן ליטול גוזלות וסבר האי תנא שואל שלא מדעת בעלים גזלן הוי וכולה ר' ישמעאל היא וסיפא שהניחה במקום שאינה מקומה לפיכך תנן לצרכו חייב. ור' יוחנן אמר סיפא ר' עקיבא היא כי הניחה במקום שנטלה י משמע. ואעפ״כ צריך דעת בעלים כר' עקיבא וכיון שלא ידעו בה הבעלים שהחזירה למקומה לפיכך לצרכו חייב. איתמר רב אמר שליחות יד צריכה חסרון. מדתניא ו שהיה רועה עדרו זאב וטרף ארי ודרס פטור פי' פטור הוא כי שוכר הוא והשוכר פטור מן . האונסין. ואם הניח מקלו או תרמילו עליה פי׳ כיון שנשתמש בה כאילו גזלה וחייב באונסיה. ואקשי׳ עלה. ואוקמה רב בעודו עליה מקלו ותרמילו. ואמרי׳ והא לא משכה ופריק רב כגון שהכישה במקלו ורצתה לפניו. דייקי מדלא קתני הנהיגה בקול אלא הכישה במקל ש"מ שהכישה במקל והוכחשה דהיינו יד צריכה חסרון ואם אין . שם חסרון פטור באונסיה ולוי אמר שליחות יד אינה צריכה חסרון מאי טעמא. בר נהוראי משונה שליחות יד האמורה בשומר חנם חנם דינו קל ושומר שכר ואבידה ואם שומר חנם שדינו קל חייב בו שליחות יד שומר שכר לא כל שכן

עודן עליה מאי הוי הא לא משכה ואמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב שהכישה במקל ורצתה לפניו והא לא חסרה אלא לאו ש"מ קסבר שליחות יד אינה צריכה חסרון אימא שהכחישה במקל דיקא נמי ®דקתני שהכישה במקל ש"מ ומדרב סבר שליחות יד צריכה חסרון לוי סבר שליחות יד אינה צריכה חסרון מאי טעמא דלוי א"ר יוחנן משום ר' יוסי כן נהוראי משונה שליחות יד האמורה בשומר שכר משליחות יד האמורה בשומר חגם ואני משמע. הלכך לא מיתוקמא °כרבי

ישמעאל: שליחות יד. שחייבו הכתוב עליו ואפי׳ נאנסה כדכתיב או נשבר או נשבה וגו׳ שבועת ה׳ תהיה אם לא שלחי דמשמע הא אם שלח נתחייב שוב במיתתה ובשבייתה: **לריכה חסרון.** וכל זמן שלא חסרה לא קמה ברשותיה להתחייב באונסיה: **זאב.** טורף. נושא הטרף לחורו: ארי. אינו טורפה אלא דורסה במקומה ואוכלה: פטור. דאונסין נינהו. ואי משום דהניח עדרו ופשיעה היא מוקמינן לה דעל בעידנה דעיילי אינשי כדאמרינן בהשוכר את הפועלים (לקמן לג:) א"נ דשמע קול אריה ועל: הא שקלינהו. ואי נמי שליחות יד חשיבא הא הדר אהדרה כשנטלו הימנו ואנן מוקמינן לעיל^ם סחם מחני′ כרבי ישמעאל דאין זריך דעת בעלים: **הא לא משרה.** בשליחות יד כדי לקנותה ומטלטלין אינן נקנין אלא במשיכה לא במקח ולא לענין גזל ולא לענין שליחות יד כדתנן במתני' (לקמן דף מג:) הטה את החבית ונטל ממנה רביעית יין אין משלם אלא רביעית אלמא בעינן דליקנייה כו': ואמר רב שמואל גרסינן: שהכישה במקל. כשנתנו עליה ורלתה זו היא משיכה משעקרה יד ורגל על ידו: והא לא חסרה. לאו פירכא היא אלא מסקנא וסיומא הוא למילתיה דאמר מסתיים דרב הוא דאמר אין לריכה חסרון מדשני רב למתניתין משום דהכישה ורצתה לפניו. ואי קשיא דלמא הא דהניח מקלו ותרמילו חיוביה לאו משום שליחות יד הוא דליבעי חסרון אלא משום שואל שלא מדעת הוא כי ההוא דלעיל דחבית לא היא דכי אמרינן בשומרין שאלה שלא מדעת בדבר שאינו כיחש וחיסר מחמת מלאכה אבל בעלי חיים המכחישים מחמת מלאכה תחלתו שליחות יד היא: **שהכחישה**. בהכאמו דהיינו חסרון: די**קא נמי.** דהכחישה קאמר רב מדנקט הכשת מקל דמכה חזקה היא: ו**מדרב סבר אריכה חסרון**. דהא דייקינן מדנקט מקל: לוי. בר פלוגמיה סבר אין לריכה חסרון: משונה שליחות יד כו'. כלומר אינה דומה לזו שזו נאמרה לנורך ולא משחמע אלא בחסרון אבל של שומר שכר נאמרה שלא לצורך משמעות שבה אלא לדרשה וללמד שאינה צריכה חסרון:

והניח עדרו ובא לעיר ובא זאב ומרף ובא

ארי ודרם פמור הניח מקלו ותרמילו עליה

חייב והויגן בה משום דהניח מקלו ותרמילו

עליה חייב הא שקלינהו 🕪 אמר ר"ג אמר

רבה בר אבוה אמר רב בעודן עליה וכי

רישא רי ישמעאל וסיפא רי עקיבא. אמר רי יוחגן מאן דמתרגם ליה חבית אליבא דחד תנא וכרי פי׳ אמר רי יוחגן מי שיפרש לי שחייב אם שלח בו יד למה כתב עוד שליחות יד בשומר שכר אלא ללמד שאפי׳ שליחות יד בלא חסרון